09. අනුරාධපුර යුගයේ වාරි කර්මාන්ත ඇසුරෙන් ආර්ථිකය ගොඩනැගීම පිළිබඳ විග්‍රහාත්මක අධ්‍යනයක්

පී.වී.ඕ. ජීවන්තක

හැඳින්වීම

මුළු මහත් පෘථිවිතලයේ ම මානව සමාජයේ ව්‍යාප්තිය හා වර්ධනය කෙරෙහි බලපාන ප්‍රධාන සාධකය ජලයයි. ලෝකයේ බොහෝ ජනාවාස ඉදි වී ඇත්තේ ගංගා නිම්න ශිෂ්ඨාචාර වශයෙනි. එහි දී ගංගා නිම්න හේතුවෙන් පෝෂණය වන කිසියම් ප්‍රදේශයක් සීමාවක් කරගනිමින් ජනාවාස බිහි කරගෙන ඇත. එය මානව වර්ගයාගේ මෙන්ම සත්ව වර්ගයාගේ ආරම්භයේ සිටම සිදුවී ඇත. ඉතා පැරණි වුද සමකාලීනව ප්‍රබලව පැතිරගියාවුද නයිල්, යුප්‍රටීස්, ටයිග්‍රීස් මෙන්ම ඉන්දු නිම්න ආදී විදේශීය ශිෂ්ඨාචාර ද මේ සඳහා ප්‍රබල සාක්ෂි සපයයි.

ශ්‍රී ලංකාවේ පුරාතන සමාජය සම්බන්ධයෙන් විමර්ශනය කිරීමේ දී පැහැදිලි වන ප්‍රධාන කාරණයක් වන්නේ එය ගඟ හෝ ඔය ලෙසින් හඳුන්වනු ලබන කිසියම් ජල මාර්ගයක් කේන්ද්‍රකොට ගෙන බිහි වූ ශිෂ්ටාචාරයක් නොවන බවයි. ශ්‍රී ලංකාවේ වාරි කර්මාන්තය පිළිබඳ දිගු ඉතිහාසයක් ඇති බව විමර්ශන මඟින් අනාවරණය කරගෙන ඇත. ලංකාවට පැමිනි මුල්ම සංක්‍රමණිකයින් ඔවුන්ට හුරු පුරුදු ජීවන වෘත්තිය වූ වී ගොවිතැන ප්‍රධාන කොටගත් කෘෂිකාර්මික දිවිපෙවෙත ලක්දිව තුළදි ද එලෙසම පවත්වාගෙන යනු ලැබීය. ඒ සඳහා ඔවුන් ලංකාවේ ගංගා නිම්න ප්‍රදේශ සිය වාස භූමි ලෙස තෝරාගනු ලැබිණ. විශේෂයෙන්ම ලංකාවේ උතුරු ප්‍රදේශ වී ගොවිතැනට වඩාත් සුදුසු දේශගුණයෙන් ද, එයටම ආවේනික තැනිතලා භූමියකින් ද යුක්ත වූ හෙයින් කෘෂිකාර්මික කටයුතු වඩාත් හොඳින් පවත්වාගෙන යාම සඳහා ඉතා යෝග්‍ය විය. වසරේ එක් කාලයකට ලැබෙන වර්ෂාව නිසාවෙන් එම කාලයට ගංගා, ඇළ, දොළ පිටාර ගලා දෙපස නිම්නවල එක්වන රොන් මඩ සහිත පස කෘෂිකර්මයට සඳහා තෝතැන්නකි.

ක්‍රමවේදය

විජයගෙන් ඇරඹි අනුරාධපුර රාජධානිය ක්‍රමයෙන් වර්ධනය වත්ම එහි විසූ සියලුම වැසියන් පාහේ කෘෂිකාර්මික දිවි පෙවෙතකට අනුව හැඩගැසීමේ හේතුව මත කෘෂිකාර්මික කටයුතු වලට අවශ්‍ය ජලය නිසි කළට වේලාවට ලබාදීමේ අවශ්‍යතාවයක් ප්‍රබලව මතුවිය. එම අභියෝගය ජය ගැනීම අරමුණ කොට ගනිමින් අනුරාධපුරයේ බලයට පත්වූ සෑම රජෙකුම පාහේ වාරි කර්මාන්ත කටයුතු සඳහා කැපවී ක්‍රියා කළ බව පෙනෙයි. මේ කාලය වන විට ලංකාවේ වාරි කර්මාන්තය සංවිධානාත්මක පදනමක පිහිටා තිබූ බව සාහිත්‍යමය හා පුරාවිද්‍යාත්මක මූලාශ්‍රයන්ට අනුව පැහැදිලි වේ. ජනතාවගේ ජීවනෝපාය සඳහා ගංගා මිටියාවත් බෙහෙවින්ම රුකුලක් වී ඇති අතර විශේෂයෙන් කෘෂි කර්මාන්තය හා භෝග වගාව උදෙසා ගංගා මිටියාවත් මහෝපකාරී වී තිබීම එයට හේතුව වශයෙන් සැලකීමට හැකිය.

ධම්මපද, අට්ඨ කතා හා ජාතක අට්ඨ කතා පරිශීලනය කිරීමෙන් පැහැදිලි වන්නේ ඉන්දියාවේ සිට ලංකාවට පැමිණි ආර්යන් ජල මාර්ග ඔස්සේ වැව්, පොකුණු බඳිමින් තම කෘෂිකර්මාන්ත දියුණු කිරීම පිළිබඳව මනා අවබෝධයක් ලබා සිටි බවයි. ජනගහනය වැඩිවීමත් සමග ගංගා මිටියාවත් ඔස්සේ ජනපද ඉදිවූ ආකාරයත් ඔවුන් සඳහා ආහාර නිෂ්පාදනය වැඩි කිරීමටත් සිදු වීමෙන් ක්‍රම ක්‍රමයෙන් රටේ අභ්‍යන්තරයට ද පිවිසීමට ඔවුන්ට

සිදුවිය. එම රට අභ්‍යන්තරයට පිවිසීමේ දී ඔවුන්ට භෝග වගාව සඳහා වියළි කලාපයේ තැනිතලා බිම් ප්‍රදේශ ඔවුන්ට ඉතා වැදගත් විය. ලංකාවේ භූගෝලීය පිහිටීම අනුව විශේෂිත තැනිතලා පිහිටා තිබීමද ඔවුනට කෘෂි කර්මාන්තය නඟා සිටුවීමට රුකුලක් වූවාට සැක නැත. විශේෂයෙන් වියළි කලාප සඳහා වර්ෂා ජලය නිතර නොලැබුණ බැවින් ලැබුණ වර්ෂා ජලය ගබඩා කර තැබීම ප්‍රධාන අරමුණ බවට සාධක ලැබේ එයට හේතුව කෘෂිකර්මාන්තය සඳහා ජලය අත්‍යවශ්‍ය ම සාධකය වීමය.

විමර්ශනය

ලංකාවේ වාරි කර්මාන්තය පිළිබඳ වැඩි කරුණු හෙළිදරව් වන්නේ ක්‍රිස්තු පූර්ව 06 වන සියවසේ සිටයි. එම යුගය තුළ ලංකාවට විජය රජු හා පැමිණි අනුරාධ නම් අමාත්‍යවරයා ආරම්භ කළ කුඩා ගං වැවක් පිළිබඳ වංශ කතා තොරතුරුවලට අනුව අනාවරණය වේ. පැරණි ශිලා ලේඛන තොරතුරුවලට අනුව පුද්ගලික වැව් හිමියන් සිටි බවද සඳහන් වේ. ඒ බව වව්ගමික ආදී වචන තුළින් පැහැදිලි වේ. මුල් යුගය තුළ සරල වාරි කර්මාන්ත පැවතුණි. ඇළ පහරක් හෝ දිය පහරක් නවතා තාවකාලික අමුණක් බැඳ ඇති අතර ඒ සඳහා පස්, ගල්, මැටි ආදිය භාවිතා කර ඇත. ඒවා බොහෝ දුරට සඳහන් වී ඇත්තේ පෞද්ගලික සංවිධානයක් මතයි. අනුරාධපුර යුගයේදී ජනතාව තම පාලකයෙකුගෙන් බලාපොරොත්තු වුයේ ප්‍රධාන අරමුණු දෙකකි. එනම්,

1. බුදු දහම පෝෂණය කිරීම
2. රටේ ආර්ථිකය ශක්තිමත් කිරීම

අද මෙන්ම අනුරාධපුර යුගයේ දී ද මෙරට ජනතාවගේ ආර්ථික රටාවේ මුල්ම ස්ථානය හිමිවූ බව පෙනෙන්නේ බව පෙනෙන්නේ කෘෂිකර්මාන්තයටය. ඉහත පරිච්ඡේදයක දී ඇති පරිදී අනුරාධ, උරුවේල හා විජිත ආදී නම්වලින් මෙරට ආදීම ජනාවාස පිහිටුවා ගන්නා ලද්දේ මල්වතු ඔය, කලා ඔය, දැදුරු ඔය, වළවේ ගඟ හා කිරිඳි ඔය ආදී වූ ගංගා ආශ්‍රිතවය. අනතුරුව එම ජනපදවල වැව් ඉදිකරවනු ලැබීමෙන් පැහැදිළි වන්නේ ආරම්භයේ සිටම කෘෂිකර්මාන්තය මෙරට ජනයාගේ ආර්ථික රටාවේ ප්‍රධානතම අංගය වූ බවයි.

විජය රජුගේ ඇවෑමෙන් මඳ කලකට පසු මෙරට රජ වූ පණ්ඩුවාසදේව කුමරුගේ පුත්‍රයෙකු වූ ගිරිකණ්ඩ සිව නම් කුමාරයා ඔහුගේ පාලනය යටතේ පැවති ගිරිකණ්ඩ නම් ප්‍රදේශයේ පිහිටා තිබූ සියක් කිරියක් පමණ වූ කුඹුරු යායක ගොයම් කැප්ප වූ බව සඳහන් පුවතක් වංස කථාවේ දැක්වේ. ආර්යයන් මෙහි පදිංචි වී නොබෝ කලකින්ම මෙරට කෘෂිකර්මාන්තය අතින් මහත් දියුණුවක් ලබා තුබූ බව මෙයින් හෙළි වේ. වී වගාවට මුල තැන ලැබුණේ මෙරට ප්‍රධාන ආහාරය බත වූ බැවිනි. විජය කුමරු හා පිරිස මෙහි පැමිණි මුල් දිනයේ දී අනුභව කළේ කුවේණිය විසින් සපයන ලද සහලින් පිස ගත් බත්ය. ඉහතින් සඳහන් කළ ගිරිකණ්ඩ සිව කුමරුගේ දියණියක වූ පාලි කුමරිය සියක් කිරියක ගොයම් කප්පවමින් සිටි තම පියාට හා සෙසු අයට ආහාර පිණිස රැගෙන ගියේ බත්ය. එකළ විශාල වශයෙන් ගොයම් කරවූ බව සඳහන් වීමෙන් පෙනී යන්නේ බත එකල ද මෙරට ජනයාගේ ප්‍රධාන ආහාරය වූ බවය.

මෙරට ආර්ථිකයේ ප්‍රධාන අංශය කෘෂිකර්මය වීම මත වාරි කර්මාන්ත මූලික ආයෝජනයක් ලෙස සලකා ඇත. එය රටේ ප්‍රධාන ධනයක් විය. ධාතුසේන රජු කලා වැව තමන්ගේ ධනය යැයි කීවේ එබැවින්ය. මේ වාරි මූලික ශිෂ්ටාචාරය තුළ දැකිය හැකි විශේෂත්වය ලෙස ප්‍රධාන හෝ උප ප්‍රධන නිම්නවල පිහිටි ස්වාභාවික ජල මාර්ගයන් හි ජලය වාරි ක්‍රමෝපායන්

භාවිතයෙන් ප්‍රයෝජනයට ගැනීමය. ඒ හැරුණු විට වැසි ජලය කළමනාකරණයද වාරි මූලික ශිෂ්ඨාචාරය තුළ හඳුනාගත හැකිය. රටේ ජනගහනය වැඩිවීම නිසා වැඩි වශයෙන් ආහාර නිෂ්පාදනය කිරීමට එවකට රජවරුන්ට සිදු විය. රටේ දුර්භික්ෂවලට ඔරොත්තු දෙන ආකාරයේ වගා කටයුතු සිදු කර රට සහලින් ස්වයංපෝෂිත කිරීම එදා සිටි සෑම රාජ්‍ය පාලකයකුගේ ම අභිප්‍රාය වූ අතර ජනතාව පාලකයාගෙන් ඒ සියලු දේ බලාපොරොත්තු විය. ඇතැම්විට පාලකයා මේ බලාපොරොත්තු ඉටු නොකිරීම ඔහුගේ පාලනයට ද අභියෝගයක් වී ඇත.

ලංකාවේ මුල්ම රාජධානිය වන අනුරාධපුර රාජධානිය තුළ බලයට පත්වූ සෑම පාලකයකුම පාහේ වාරිකර්මාන්තය පිළිබඳ ඉතා වැඩි අවධානයක් යොමු කරන ලද බව පහත සඳහන් වාරි කටයුතු මගින් සනාථ වේ. වියළි කලාපීය වී ගොවිතැන ප්‍රධාන කොටගත් කෘෂිකාර්මික අර්ථ ක්‍රමයක් සහිත රටක් වශයෙන් මුල් කාලයේ සිටම ඒ සඳහා අවශ්‍ය ජල ප්‍රවාහන පද්ධතීන් සැපයීම රජයේ පූර්ණ වගකීම ද විය. එම නිසා බලයට පත්වූ සෑම පාලකයකුම පාහේ රට සහලින් ස්වයංපෝෂිත කිරීමට දිරි දීමක් වශයෙන් මෙම අතිවිශාල වාරිමාර්ග පද්ධතීන් බිහි කළ බව පෙනේ. විශේෂයෙන්ම ඉන්දියානු ආභාෂය ලද ඉතා දියුණු තාක්ෂණික ශිල්ප ක්‍රම යොදා ගනිමින් ඉන්දීය ආභාශය ලැබුවද ඇතැම් විට ඔවුන්ටත් වඩා ශිල්පඥානය භාවිත කරමින් ලාංකේය වාරි ශිල්පීන් අතිවිශිෂ්ට අන්දමින් සිය දක්ෂතාවයන් විදහාපෑමට සමත් වී ඇත.

පළමුවන ජෙට්ටතිස්ස රජු විසින් ගොලක්ගමු, මාටඩු, දෙමතුබඩ, බමුණුගම ආදි වැව් ඉදි කරන ලද අතර මහසෙන් රජු විසින් ඉදිකරන ලද විශාලම වැව වන මින්නේරිය වැවේ ජලය පිරුණු විට අක්කර 4670 ක් පමණ ප්‍රදේශයක් යටවන අතර මෙයින් කුඹුරු අක්කර 4100 වගා කිරීමට තරම් ජලය සපයනු ලබයි. අනුරාධපුර දිස්ත්‍රික්කයේ දැනට වල්බිහි වී ඇති මහාදාරනගල්ල වැව ඉදි කරන ලද්දේ ද මේ රජු විසින්මය. එදා මහාදාරකගල්ල වැවෙන් කුඹුරු අක්කර දහස් ගණනක් යල මහ දෙකන්නයේ අස්වද්දවා රටේ කෘෂි ආර්ථිකය ශක්තිමත් කිරීමට මහ මෙහෙවරක් ඉටු කළ බව මහාවංශයේ සඳහන් වේ. වසභ රජු ද ලක්දිව වාරි කාර්මාන්තයට උදාර මෙහෙවරක් කළ අයෙකු බව වංශකතා පෙන්වා දෙයි. ක්‍රිස්තු වර්ෂ පළමුවන සියවසේ අග කොටසට අයත් සියලුම වැව් කරනු ලැබූ බවට සලකනු ලබන්නේ මේ රජු විසිනි. මොහු විසින් මයෙන්ති, රාජුප්පල, කොළඹගාම, මණික්කවට්ටි, මහරාමෙන්ති, කෝහාල ආදී වැව් එකොළහක් ද ඇළහැර ඇළ ඇතුළු තවත් ඇළ මාර්ග දොළහක් ද කරවන ලද බව මහාවංශයේ සඳහන් වේ. අනුරාධපුර රාජධානි සමයේ ඉදි කෙරුණු මහා පරිමාණයේ වැවක් ලෙසින් පදවිය වැව හැඳින්විය හැකි අතර දස වැනි හා එකොළොස් වැනි ශත වර්ෂවලදී පදවිය වාණිජ නගරයක් ලෙසින් පැවතීම තුළින් මෙරට ආර්ථිකය වාරි කර්මාන්තවල බලපෑමක් තිබු බවට පැවසිය හැකිය.

ක්‍රිස්තු වර්ෂ තුන් වන සියවසේ අගභාගයේ ආරම්භ වූ මහා පරිමාණයේ වැව් හා දීර්ඝ ඇළ මාර්ග ඉදිකිරීමේ කාර්යය ඊළඟ සියවස් කිහිපයේ තවත් පුළුල්ව ගිය බව පෙනෙයි. පළමු වන උපතිස්ස රජු විසින් කරන ලද ප්‍රධාන වැව් හයක් ගැන වංසකතාවල සඳහන්ව ඇත. එමෙන්ම ධාතුසේන රජු විසින් කරන ලද කලා බලලු වැව් ප්‍රධාන වැව් දහ අටක් ගැන ද සඳහන් වේ. කලා වැවේ සිට සැතපුම් 54 දිග ජය ගඟ නම් වූ මහා ඇළ මාර්ගය ද දෙවන මුගලන් රජු විසින් කරන ලද වර්තමානයේ නාච්චාදූව නමින් හඳුන්වනු ලබන වැව ද මහා පරිමාණයේ නිර්මාණයන්ය. පළවන ගජබාහු රජුගේ පාලුමැකිච්චාව ගිරි ලිපියේ වාරි කර්මාන්තය තුළින් ගත් ආදායම ථූපාරාමයේ භික්ෂු සංඝයාට සිව්පස ලබා ගැනීම සඳහා සඳහා පූජා කළ බව දැක්වේ. සිංහල වාරි තාක්ෂණය අනුව කලින් කලට වැව් හාරා ඒවායේ

රොන්මඩ ඉවත්කිරීම සඳහා ද රාජ්‍ය අනුග්‍රහය ලැබුණු බව පාලුමැකිච්චව ගිරි ලිපියෙන් සනාථ වේ. ගමයි පන්සලයි වැවයි දාගැබයි යන සුප්‍රකට ඓතිහාසික සංකල්පයට අනුව ගමක මුලින්ම පන්සලක්ද ඉන්පසු වැවක්ද ඇති වේ. බොහෝ අවස්ථාවල වැව සෑදීමේදී ඉවත් කරන ලද හොඳ තත්වයේ පස දාගැබ ඉදිකිරීමට භාවිතා කරන ලදී. ඒ අනුව එකල ජනසමාජයේ මේ සියලු අංග ඒකාබද්ධව තිබී ඇති බව සඳහන් කළ හැක.

මෙරට පවතින වැව් වර්ග ප්‍රමාණය සහ ප්‍රයෝජනයට ගත් ආකාරය අනුව කොටස් 03ක් යටතේ බෙදා වෙන් කර දැක්විය හැක.

1. ගම් වැව් : කුඩා වැව්
2. දාන වැව් : වැවකින් වැවකට ජලය රැගෙන යන වැව්
3. මහා වැව් : විශාල වැව්

ගම්මානවල කෘෂිකාර්මික කටයුතු සත්ව පාලනය මෙන්ම එදිනෙදා සියලු කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය ජලය සපයා ගැනීම සඳහා ගම් වැව් ඉදිකරනු ලබන අතර ගම්වැසියන්ගේ දායකත්වය මත මෙම වාරි කර්මාන්ත ඉදිකිරීම මෙන්ම නඩත්තු කිරීමද සිදුවේ. දාන වැව් ජල ප්‍රවාහනයටද මහා වැව් කෘෂිකර්මාන්තය සත්ව පාලනය මත්ස්‍ය කර්මාන්තය මෙන්ම ප්‍රවාහනය ආදි ආර්ථික කටයුතු සඳහා රාජ්‍ය අනුග්‍රහය සහිතව මහා පරිමාණයෙන් ඉදිකරනු ලබයි.

මේඝවර්ණ රජුගේ කාලයට අයත් තෝනිගල පර්වත ලිපියෙහි එකල වගා කළ පිටදඬහස, මදහස හා අකලහස නම් වූ ශෂ්‍ය වාර තුනක් ගැන සඳහන් වේ. වර්තමානයේ මහ කන්නය හා යල කන්නය නමින් හඳුන්වන ප්‍රධාන කන්න දෙක පිළිවෙළින් පිටදඬහස අකලහස යනුවෙන් හඳුන්වන අතර ඒ අතරතුර වපුරන ලද තුන්වන කන්නය මදහස යනුවෙන් මෙම සෙල්ලිපියෙහි හඳුන්වා ඇත. තෝනිගල පර්වත ලිපියෙහිම උඳු හා මුං වැනි හේන් වගා කෙරෙන ධාන්‍ය ගැන සඳහන් වී ඇති අතර ජල අවශ්‍යතාවට ගැලපෙන ලෙසත් ආර්ථික කටයුතු සඳහාත් මැද කන්නයේදී මෙම බෝග වගා කරන්නට ඇතැයි සිතිය හැක.

අනුරාධපුර යුගයේදී වාරි කර්මාන්ත කෘෂිකර්මාන්තයට මෙන්ම සත්ත්ව පාලනය සඳහාද යොදා ගෙන ඇත. පස්ගෝරස, ප්‍රවාහනයට මෙන්ම කෘෂිකාර්මික කටයුතු සඳහා ගවයා යොදාගනු ලබන අතර ගව පාලනය විශාල වශයෙන් සිදු කිරීමේදී වාරිමාර්ග ආසන්න කරගෙන සිදුකර ඇත. ඒ තුළින් නඩත්තුවේ පහසුව මෙන්ම ගංගා වැව් නිම්න වල ඇති තණ පිට්ටනි මගින් සත්ත්වයන්ගේ ආහාර අවශ්‍යතාවය සම්පූර්ණ කිරීම ද සිදුකර ඇත. ගංගා, වැව්, ඇළ, දොළ යනු ජල මූලාශ්‍ර වන අතර ජලජ ජීවීන් ජීවත් වනුයේද මේ මූලාශ්‍ර තුළය. මාංශමය ආහාර ලබා ගන්නා මිනිසාට මේ තුළින් මත්ස්‍යයන් තම ආහාරය සඳහා ගත හැකි අතර මෙය එකල කර්මාන්තයක් ලෙස සිදු කරනු ලැබුවන්ද සඳහන් වේ. සමකාලීන රජය මගින් තහනම් නොකරන ලද වාරිමාර්ගවල මෙය සිදුකර ඇති අතර මේ සඳහා පනවන ලද නීති රීදී අණපනත් පිළිබඳවද සාහිත්‍යමය හා පුරාවිද්‍යාත්මක මූලාශ්‍ර හෙළිකරයි. මත්ස්‍ය කර්මාන්තය සඳහාම ප්‍රචලිත වැව් පිළිබඳවද වංශකථාවල සඳහන් වේ. වැව් අමුණු සම්බන්ධව අයකරන ලද විවිධ බදු හා බදු තනතුරු පිලිබඳවද මූලාශ්‍ර මගින් හා ශිලාලේඛන මගින් සාධක සොයා ගත හැකිය. වාරිමාර්ග සමකාලීන ආර්ථිකය සමග සම්බන්ධ වීම මත මෙම බදු ක්‍රම හා තනතුරු නිර්මානය වීම සිදු වී ඇති අතර ඇතැම් පෞද්ගලික හිමිකාරීත්වය දරන වැව් වල ජලය භාවිතා කිරීමේදී ආදායමට අනුව බදු අය කිරීමට අවසර ලබා දී ඇත.

අනුරාධපුර යුගයේදී මෙන්ම මෙන්ම ලංකාවේ සෑම යුගයකදීම සමකාලීන අවශ්‍යතාවයන්ට ගැලපෙන ලෙස වාරි කර්මාන්තය දියුණු කර ඇති අතර මෙම වාරි මාර්ග තුළින්

නාගරීකරණයක් සිදු වීමද දැකිය හැකිය. ඒ ඒ වාරි මාර්ගයන් ආශ්‍රිතව පාලම්, පාරු, ඔරු වැනි ප්‍රවාහන මාර්ග ඇති වූ අතර තම ප්‍රවාහන අවශ්‍යතා සඳහා ඒ තුළින් සේවාවන් ලබාගැනීමට ජනතාව පෙළඹෙයි. ඒසේම මේ ජල මූලාශ්‍ර ආශ්‍රිත මත්ස්‍ය කර්මාන්තය කිරීම නිසා ඒ ඒ රැකියා කළ පිරිස් ඒ අවට තම ජනාවාස ඉදිකරගත්හ. වාරිමාර්ගයන්හි ඍජු හා වක්‍ර බලපෑම මත කෘෂිකර්මාන්තය සත්ත්ව පාලනය මත්ස්‍ය කර්මාන්තය මෙන්ම කුඹල් කර්මාන්තය පන් කර්මාන්තය ආදි නොයෙක් කර්මාන්තයන් ඇතිවූ නිසාවෙන් පසුකාලීනව මෙම ප්‍රදේශ වඩ වඩාත් නාගරීකරණයන්ට ගොදුරු වූ අතර මේ හරහා රටේ ආර්ථිකයට විශාල බලපෑමක් සිදුවී ඇත.

නිගමනය

මෙරට දීර්ඝතම රාජධානිය වන අනුරාධපුරය වසර දහසකටත් වැඩි කාලයක් පුරා පැවතීමට ප්‍රධාන හේතුව ලෙස ශක්තිමත් ආර්ථිකයටක් පැවතීම දැක්විය හැක. ආර්ථිකයේ ප්‍රධාන සාධකය වන කෘෂිකර්මාන්ත මෙරට ජනතාවගේ සංස්කෘතියේ කොටසක් ලෙසට එක්විය. වර්තමානය වන විටද කෘෂිකර්මාන්තය මේ ප්‍රදේශවල ජනතාවගේ ජීවිතවල කොටසක් බවට පත්ව ඇත. ආර්ථිකයේ බිඳ වැටීම අනුරාධපුර රාජධානියේ පරිහානිය සඳහා ප්‍රබල හේතුවක් ද විය. රාජධානියට එල්ලවූ සෑම ආක්‍රමණයකදීම වැව් අමුණු ප්‍රධාන වාරි මාර්ග පද්ධතිය විනාශකිරීම ආක්‍රමණිකයන්ගේ ප්‍රධාන අරමුණක් වූ අතර ඒ තුළින් කෘෂිකර්මාන්තය විනාශ කොට මෙරට ආර්ථිකය විනාශ කිරීම තුළින් පහසුවෙන් යටත් කර ගැනීම සිදුකර ඇත. ක්‍රිස්තු වර්ෂ 10වන සියවසේ අවසාන කාලයේදී අනුරාධපුරයට එල්ලවූ රාජ රාජ හා රාජේන්ද්‍ර චෝළගේ සොලී ආක්‍රමණය මේ සා විශාල රාජධානිය පිරිහීමට ප්‍රධාන හේතුව වන අතර ඔවුන් මෙරට වාරිමාර්ගයන් විනාශකොට ආර්ථිකය පරිහාණියකට ගෙන ගියහ කැඩී ගිය වැව් අමුණුවලින් කාන්දු වූ ජලය තැන තැන රැඳුනු නිසා සමකාලීන රාජ්‍යය තුළ වසංගත රෝග ව්‍යාප්ත විය වාරිමාර්ග නොමැතිව කෘෂිකර්මය සත්ව පාලනය විනාශ වීම නිසාවෙන් ජනතාව අනුරාධපුරය අතහැර පොළොන්නරු ප්‍රදේශය හා වෙනත් ප්‍රදේශවලට සංක්‍රමණය විය. ජලය මත පදනම් වී ආර්ථිකයක් හා අගනගර නිර්මාණය වීම වර්තමානයේදී ප්‍රබලව සිදු නොවෙන නමුදු ජලයේ අවශ්‍යතා හා වුවමනා හොඳින් දැනෙනුයේ එහි හිඟකම පවතින පුද්ගලයාටයි. ඒ අනුව සලකා බලන විට මේ සා විශාල අනුරාධපුර රාජධානිය ඇතිවීමටත් නැතිවීමටත් හේතුව ලෙස වාරිමාර්ග පද්ධතිය දක්වාලිය හැක. ආර්ථිකයේ පරිහාණිය රාජධානියේ පරිහානියට හොඳින් බලපෑ අතර ආර්ථිකය පරිහාණියට ලක්වීම සඳහා වාරි කර්මාන්ත පදනම් කොටගත් ස්වයංපෝෂිත ආර්ථිකය විනාශවීම හඳුන්වාදිය හැක. මේ සියලු කාරණා අනුව අනුරාධපුර රාජධානීයේ ආර්ථිකය නිර්මාණය වීමට මෙරට ගංගා වැව් ඇළ දොළ මෙන්ම පොකුණු ආදි වාරි කර්මාන්ත ඍජු හා වක්‍රව බලපෑ බව පැහැදිලි කර පෙන්වා දිය හැක.

පරිශීලන.

විතානාච්චි, සී. ආර්., (2012) ***පුරාණ වාරි මාර්ග විකාශය හා පරාක්‍රම සමුද්‍රයල ශ්‍රී ලාංකේය ඉතිහාසය, වෙළුම සසල*** කොළඹ, ඇම්. ඩී. ගුණසේන සහ සමාගම, 355-380 පිටු.

විතානාච්චි, සී. ආර්. ***පුරාණ ශ්‍රී ලංකාවේ වාරි කර්මාන්ත***, 2017, පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, කොළඹ 07.

විතානාච්චි, සී. ආර්., (2009) ***පුරාණ ඇළහැර අමුණ, සමෝධාන, වෙළුම I,*** මිහින්තලේ, ශ්‍රී ලංකා රජරට විශ්වවිද්‍යාලය.

මැන්දිස්, ටී. ***පුරාණ අනුරාධපුර සංස්කෘතික විකාශනය හා භූ දර්ශනය,*** 2017, චතුර මුද්‍රණාලය 69, කුමාරදාස පෙදෙස, වැල්ලම්පිටිය.

සුරංජි, ඊ. 2015, ***අනුරාධපුර යුගයේ පැවති කෘෂිකාර්මික කටයුතු පිළිබඳ විමර්ශනයක්,*** සරසවිලේඛා සමාජීයවිද්‍යා පීඨය, කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය.

සුරවීර ඒ. වී, ***අනුරාධපුර සංස්කෘතිය,*** 2002, චතුර මුද්‍රණාලය, 142, අවිස්සාවේල්ල පාර, වැල්ලම්පිටිය.